

a

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR IF P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-09-10 Nr. 429-206
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir *If P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2025 m. kovo 22 d. – 2027 m. kovo 21 d. draudimo laikotarpiui tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartis), kuria buvo apdraustas telefonas „Xiaomi“ (toliau – apdraustas telefonas). Draudimo sutartis sudaryta Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklių Nr. TID-20211¹ (toliau – Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklės) pagrindu.

2025 m. kovo 31 d. – 2025 m. balandžio 3 d. draudimo laikotarpiui tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta Kelionių draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Kelionių draudimo sutartis). Draudimo sutartis sudaryta Kelionių draudimo taisyklių Nr. KD-20231² (toliau – Kelionių draudimo taisyklės) pagrindu.

Pareiškėjas draudikui 2025 m. balandžio 3 d. pagal Kelionių draudimo sutartimi apdraustos „bagažo“ draudimo rizikos draudimo apsaugos sąlygas pateikė pranešimą apie kelionėje įvykusią apraustų daiktų vagystę (toliau – Įvykis). Draudikui pateiktame pranešime pareiškėjas nurodė, kad kelionės Kuboje metu pareiškėjas 2025 m. balandžio 2 d. kartu su draugu mažamečiams vaikams dalino saldinius, dantų pastą ir muilą. Pareiškėjo teigimu, prie jų priėjo nepažįstamų žmonių grupė ir pareikalavo ir jiems duoti vaikams dalinamas dovanas. Pareiškėjas draudikui nurodė, kad, atsisakius šiems asmenims duoti prašomus daiktus, jie iš pareiškėjo rankų išplėšė laikomą kuprinę ir pabėgo.

Pareiškėjas draudiką informavo, kad „kuprinėje buvo telefonas, stebėjimo žiūronai, adapteris žiūronams su telefonu, vairuotojo pažymėjimas ir banko kortelė“. Pareiškėjas nurodė, kad apie vagystę buvo nedelsiant informuota Lietuvos policija ir UAB „Tele2“. Apdraustas telefonas buvo užblokuotas, taip pat pareiškėjas nurodė, kad nedelsdamas kreipėsi į banką dėl banko kortelės užblokavimo. Pareiškėjas draudikui pateiktame pranešime apie Įvykį taip pat nurodė, kad kreipėsi į Kubos policiją ir kartu su policijos pareigūnais buvo nuvykęs į Įvykio vietą ir buvo atlikta jos apžiūra. Po policijos atliktos Įvykio vietos apžiūros pareiškėjas kartu su policijos pareigūnais grįžo į policijos komisariatą, ten buvo užpildyti svarbūs pranešimo apie Įvykį dokumentai. Pareiškėjas pranešime apie Įvykį taip pat nurodė, kad draudikas buvo informuotas apie apdrausto telefono vagystę.

Pareiškėjas draudikui pateiktame pranešime apie Įvykį nurodė, kad, jo vertinimu, dėl Įvykio patirtų nuostolių dydis yra 4 213 Eur. Pareiškėjas draudikui pateikė UAB „Tele2“ išduotą 2025 m. kovo 17 d. apdrausto telefono įsigijimo faktą ir išlaidas patvirtinantį dokumentą, duomenis apie gyvenamojo būsto kelionėje³ Kuboje nuomą. Be to, pareiškėjas draudikui pateikė miesto žemėlapiu nuotraukos iškarpa, Lietuvos ir Kubos policijai pateiktų pranešimų apie daiktų vagystę ir kelionės bilietų įsigijimo duomenis.

¹ 2021 m. gruodžio 1 d. draudimo taisyklių redakcija.

² Galioja nuo 2023 m. gruodžio 1 d.

³ Laikotarpį nuo 2025 m. kovo 31 d. iki 2025 m. balandžio 4 d.

2025 m. balandžio 17 d. draudikas taip pat gavo pareiškėjo pranešimą apie įvykį pagal Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartį. Pareiškėjas draudikui pateiktame pranešime nurodė, kad apdraustas telefonas buvo pavogtas plėšimo metu, vagystę įvykdžiusiems asmenims prieš pareiškėją panaudojus psichologinį ir fizinį smurtą. Pareiškėjas draudikui nurodė, kad telefonas buvo kuprinėje.

Draudikas pareiškėją 2025 m. birželio 6 d. raštu informavo apie atsisakymą pagal Kelionių draudimo sutartį mokėti draudimo išmoką. Draudikas rėmėsi Kelionių draudimo taisyklių punktais, įtvirtinančiais apdraustos „bagažo“ draudimo rizikos draudimo apsaugos sąlygas ir nustatančiais, kad kelionės bagažo daiktų vagystės atveju draudimo apsauga yra teikiama tik dėl plėšimo. Draudikas taip pat nurodė Kelionių draudimo taisyklių 185.2 papunktį, suteikiantį draudikui teisę nemokėti draudimo išmokos, jei draudikui yra suteikiama klaidinanti informacija apie įvykį.

Draudikas pareiškėją 2025 m. birželio 17 d. raštu taip pat informavo apie atsisakymą dėl Įvykio pagal Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartį mokėti draudimo išmoką. Draudikas rėmėsi Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklių 21 punkto sąlygomis, pagal kurias apdrausto telefono vagystė pripažįstama draudžiamuoju įvykiu, jei nustatomi plėšimo požymiai. Draudikas, remdamasis Kubos policijos pažymos duomenimis, kurie nepatvirtino daiktų plėšimo fakto ir pareiškėjo draudikui nurodytų Įvykio aplinkybių, pareiškėjui adresuotuose 2025 m. birželio 6 d. ir 2025 m. birželio 17 d. raštuose nurodė, kad neturi pagrindo Įvykio pripažinti draudžiamuoju pagal Kelionių draudimo ir Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartis.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimais atsisakyti mokėti draudimo išmokas, kreipėsi į Lietuvos banką nurodė, kad draudikas pagal Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartį nepagrįstai vertino, kad apdraustas telefonas po Įvykio buvo naudojamas. Pareiškėjas draudikui pateikė būtiną informaciją, tačiau draudikas nepagrįstai atsisakė vykdyti sutartinius įsipareigojimus. Pareiškėjas nurodė, kad Įvykį matė trys kelionėje su pareiškėju buvę draugai, kurie gali paliudyti pareiškėjo nurodytas Įvykio aplinkybes.

Pareiškėjas pabrėžė, kad Kubos policijos pareigūnai nekalbėjo angliškai, todėl dėl ispanų kalba⁴ jų parengtoje policijos pažymoje nurodytų netikslių Įvykio aplinkybių draudikas neturėjo pagrindo dėl Įvykio atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Remdamasis nurodytais duomenimis, pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimus pagal su draudiku sudarytas draudimo sutartis išmokėti draudimo išmokas, atlyginančias dėl Įvykio pareiškėjo patirtus nuostolius.

Draudikas pateiktame atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodė, kad administruodamas Įvykį pagal Kelionių draudimo ir Išmaniųjų draudimo sutartis rinko objektyviems sprendimams priimti būtiną informaciją. Draudikas kreipėsi į Kubos policiją dėl policijos pareigūnų sudarytoje policijos pažymoje nurodytų duomenų patikslinimo, tačiau Kubos policijos atsakymas nebuvo gautas. Kadangi Kubos policijos pažymoje nurodyta ir pareiškėjo pateikta informacija viena kitai prieštarauja ir nėra galimybės įsitikinti draudžiamąjo įvykio fakto buvimu, be to, Kubos policijos pažymos duomenys nepatvirtina Įvykio atitikties draudžiamųjų įvykių sąlygoms, draudikas priėmė pagrįstą sprendimą dėl Įvykio atsisakyti mokėti draudimo išmokas pagal pareiškėjo su draudiku sudarytas draudimo sutartis.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimų pagal Kelionių draudimo ir Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartis atsisakyti dėl Įvykio pareiškėjui mokėti draudimo išmokas pagrįstumo.

⁴ Kurios, pareiškėjo teigimu, jis nesupranta.

Siekiant išnagrinėti tarp pareiškėjo ir draudiko kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar draudikas tinkamai pritaikė Kelionių ir Išmaniųjų įrenginių draudimo sutarčių sąlygas ir ar pagrįstai atsisakė mokėti pareiškėjo reikalaujamas draudimo išmokas.

Remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta draudimo sutarties samprata, minėta sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Draudimo sutartimi draudimo objektui (draudėjo ar naudos gavėjo turtingiems interesams) suteikiama apsauga – įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui⁵. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtomis draudimo rūšies taisyklėmis (standartinės sąlygos), tiek draudimo liudijime aptartomis individualiomis sąlygomis. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad draudimo taisyklės yra standartinės, bendros sąlygos, paprastai taikomos visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, o draudimo liudijime nurodomi ne bendri, bet konkrečią sutartį individualizuojantys duomenys⁶.

Vertinant pareiškėjo draudikui keliamų reikalavimų pagal Kelionių draudimo ir Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartis išmokėti draudimo išmokas pagrįstumą, svarbu įvertinti, ar draudikas pagrįstai nusprendė, kad minėtomis draudimo sutartimis draudimo apsauga yra teikiama tik dėl pareiškėjo nurodytų plėšimo būdu pavogtų daiktų.

Atsižvelgiant į Kelionių draudimo taisyklių sąlygas, pažymėtina, kad pareiškėjas draudikui reikalavimą išmokėti draudimo išmoką kėlė pagal Kelionių draudimo sutartimi apdraustam bagažui teikiamos draudimo apsaugos sąlygas. Kelionių draudimo taisyklių 82 punkte nustatyta, kad draudžiamuoju įvykiu pagal bagažo draudimo apsaugos sąlygas yra pripažįstamas bagažo praradimas kelionės metu. Tačiau Kelionių draudimo taisyklių 85–89 punktuose nustatytos išimties, kada draudimo išmoka dėl bagažo praradimo nėra mokama⁷.

Kelionių draudimo taisyklių 86 punkte nustatyta, kad, pagal bagažo draudimo apsaugos sąlygas, asmens dokumentai, pinigai, vertybiniai popieriai, kreditinės kortelės yra draudžiami tik nuo vagystės prieš apdraustąjį pavartojus smurtą (plėšimas) arba įsilaužus į užrakintą patalpą (vagystė įsilaužus)⁸. Kelionių draudimo taisyklių 87 punkte nustatyta, kad juvelyriniai dirbiniai, papuošalai, aksesuarai, mobilieji telefonai, fotografijos ir vaizdo kameros yra draudžiami tik nuo vagystės pavartojus prieš apdraustąjį smurtą (plėšimas) arba įsilaužus į užrakintą patalpą (vagystė įsilaužus). Taisyklių 89 punkte taip pat nustatyta, kad draudimo išmoka yra nemokama, kai bagažas yra pametamas, pamiršamas arba paliekamas be priežiūros.

Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklių 1 punkte nustatyta, kad draudimo apsauga yra teikiama išmaniesiems įrenginiams, pvz., telefonui, kompiuteriui, planšetei, išmaniajam laikrodžiui arba kitam panašiam įrenginiui, kurio IMEI kodas arba identifikacinis numeris nurodytas draudimo liudijime.

Šių taisyklių 21 punkte nustatyta, kad išmanieji įrenginiai nėra draudžiami nuo dingimo (t. y. pametimo, pamiršimo, palikimo be priežiūros ir pan.), išskyrus atvejus, kai įrenginys pagrobiamas per plėšimą, atvirąją vagystę (kišenvagystę) arba vagystę įsibraunant. Minėtoje Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklių sąlygoje plėšimas yra apibrėžiamas kaip turto pagrobimas, pavartojus fizinį smurtą, grasinant jį pavartoti ar kitaip atimant galimybę asmeniui priešintis; taip pat turto grobimas iš asmens, kuris yra bejėgiškos būklės ar negali priešintis. Atvirosi vagystė apibrėžiama kaip turto pagrobimas (įskaitant kišenvagystę) viešojoje vietoje. Vagystė įsibraunant Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklių 21 punkte nurodoma kaip turto pagrobimas įsilaužus arba panaudojus padirbtą arba anksčiau pavogtą tikrą raktą. Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklių 21 punkte taip pat yra pateikiamas pavyzdys: „Jei telefoną paliksite

⁵ Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 10 punktas.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo teismo 2019 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-221-403/2019; 2016 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-143-313/2016.

⁷ T. y. minėtuose Kelionių draudimo taisyklių punktuose yra nustatytas nedraudžiamųjų įvykių dėl apdrausto bagažo dingimo sąlygos.

⁸ Kelionių draudimo taisyklių 86 punkte nustatyta, kad minėtame Taisyklių punkte išvardintų daiktų plėšimo atveju maksimali draudimo išmoka (draudimo suma) yra 500 Eur.

taksi, ant suoliuko parke arba nežinosite, kur ar kada praradote telefoną, tai nebus laikoma draudžiamuoju įvykiu.“

Remiantis Kelionių draudimo ir Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklių sąlygomis, darytina išvada, kad pareiškėjo nurodytiems Įvykio metu pavogtiems daiktams pagal abi draudimo sutartis draudimo apsauga yra teikiama tik tada, jei yra įvykdoma apdraustų daiktų vagystė plėšimo būdu arba įvykdoma daiktų vagystė įsilaužus. Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartimi draudimo apsauga taip pat yra teikiama ir dėl vagystės viešojoje vietoje, tačiau jei išmanusis įrenginys yra pametamas arba kai apdraustasis nežino tikslios jo pametimo datos arba vietos, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos pagal nurodytos draudimo sutarties sąlygas. Pagal Kelionių draudimo taisyklių 86 ir 87 punktuose įtvirtintas sąlygas, draudimo išmoka yra nemokama dėl pamestų, paliktų arba be įsilaužimo ar plėšimo požymių pavogtų kelionių draudimo sutartimi apdraustų daiktų.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes dėl Įvykio požymių atitikties nurodytų draudimo taisyklių sąlygoms ir pateiktus įrodymus, kuriais jos remiasi kaip savo reikalavimų ir atsikirtimų pagrindu, pažymėtina, kad pareiškėjas draudikui pagal Kelionių draudimo sutartį 2025 m. balandžio 3 d. pateiktame pranešime apie Įvykį nurodė, kad kuprinėje esantys pagal bagažo draudimo apsaugos sąlygas apdrausti daiktai gatvėje buvo išplėšti iš pareiškėjo rankų. 2025 m. balandžio 17 d. pareiškėjo pagal Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartį pateiktame pranešime apie Įvykį yra detalizuojamos Įvykio aplinkybės, nurodant, kad daiktų plėšimas buvo įvykdytas panaudojant psichologinį ir fizinį smurtą.

Vertinant pareiškėjo draudikui pateiktus paaiškinimus iš karto po Įvykio Kubos policijai pateiktų duomenų kontekste, pažymėtina, kad draudikui Įvykių administravimo pagal abi draudimo sutartis metu buvo pateikta Havanos savivaldybės Nacionalinės revoliucijos policijos nusikaltimų prieš užsieniečius skyriaus pareigūno 2025 m. balandžio 3 d. parengta pažyma „Dėl asmeninių daiktų praradimo“ (toliau – Pažyma). Pažymoje nurodyta, kad „2025 m. kovo 3 d. į Kubos ir Čakono Senosios Havanos NRP postą atvyko užsienietis – Lietuvos Respublikos pilietis X. X., apsistojęs privačiame name Havanos centre. <...> Vakar, 2025 m. kovo 2 d., vakare, 21 val., vaikščiodamas Havanos gatvėmis ir dalydamas dovanas vaikams, pastebėjo, jog prarado savo mobiliojo ryšio telefoną, žiūronus Hicmicro. Asmuo pareiškė, kad į skyrių atvyko tik pranešti apie savo daiktų praradimą, nes jam labai svarbu gauti dokumentą, kad jį parodytų savo šalyje. Asmuo nežino, kurioje gatvėje galėjo prarasti.“

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad pareiškėjas draudikui pateiktuose pranešimuose apie Įvykį nurodė, kad Įvykio data – 2025 m. balandžio 2 d. Kadangi Pažymoje buvo nurodyta, kad daiktai prarasti 2025 m. kovo 2 d., draudikas tyrė aplinkybes, ar kelionė, kurios metu buvo prarasti Pažymoje nurodyti daiktai, negalėjo įvykti dar iki įsigaliojant draudimo apsaugai pagal su draudiku sudarytas Kelionių ir Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartis.

Lietuvos bankui pateikti pareiškėjo ir draudiko žalų ekspertės 2025 m. balandžio 17 d. vykusio elektroninio susirašinėjimo duomenys patvirtina, kad pareiškėjo buvo teiraujamasi apie Pažymoje nurodytos daiktų praradimo datos atitiktį pareiškėjo draudikui pateiktame pranešime apie Įvykį nurodytai Įvykio datai. Pareiškėjas draudiko žalų ekspertei nurodė, kad Pažymoje buvo nurodyti ne tik klaidingi duomenys apie Įvykio datą, tačiau nebuvo nurodyta ir jokių duomenų apie įvykdytą daiktų vagystę plėšimo būdu. Pareiškėjo teigimu, dėl kalbos barjero Pažymoje buvo nurodyta netiksli informacija apie Įvykio aplinkybes.

Vertinant Pažymoje ir pareiškėjo draudikui pateiktuose paaiškinimuose apie Įvykį nurodytus duomenis, pažymėtina, kad jie yra prieštaringi. Siekiant įvertinti tarpusavyje prieštaraujančius duomenis, turi būti vadovaujama Lietuvos Respublikos civilinio proceso (toliau – CPK) 197 straipsnio 2 dalimi, nustatančia, kad dokumentai, išduoti valstybės institucijų ar jų įgaliotų asmenų, nevirsijant jiems nustatytos kompetencijos bei laikantis atitinkamiems dokumentams keliamų formos reikalavimų, laikomi oficialiaisiais rašytiniais įrodymais ir turi didesnę įrodomąją galią. Aplinkybės, nurodytos oficialiuose rašytiniuose įrodymuose, laikomos visiškai įrodytomis, iki jos bus paneigtos kitais byloje esančiais, išskyrus liudytojų parodymus, įrodymais.

Pareiškėjas, siekdamas paneigti Pažymoje, kuri, pagal turimą informaciją, buvo parengta iš karto po Įvykio ir kuri yra laikoma oficialiu rašytiniu įrodymu, nurodytus duomenis, teigė, kad Pažymą sudariusių policijos pareigūnų suklydimo aplinkybes ir pareiškėjo draudikui pateiktuose pranešimuose nurodytus duomenis, kad apdrausti daiktai buvo pavogti plėšimo būdu, gali pagrįsti Įvykio metu buvusių pareiškėjo draugų paaiškinimai.

Atsižvelgiant į šias pareiškėjo nurodytas aplinkybes ir vadovaujantis CPK 197 straipsnio 2 dalies nuostatomis, pažymėtina, kad suinteresuotų ginčo baigtimi asmenų paaiškinimai, kurie neatitinka CPK 192 straipsnio reikalavimų, kurie keliami liudytojams, apklausiamiems teismo posėdyje⁹, negali nuginčyti oficialiu rašytiniu įrodymu pripažintoje Pažymoje nurodytų duomenų teisingumo. Remiantis nurodytomis aplinkybėmis, pažymėtina, kad draudikas pagrįstai nerinko ir netikrino pareiškėjo nurodytų galimų įvykio liudininkų paaiškinimų.

Darytina išvada, kad pareiškėjo argumentai, kad įvykio vietoje buvę jo draugai gali paneigti Pažymoje nurodytus duomenis, negali patvirtinti, kad Pažymoje nurodyta informacija apie įvykį nėra teisinga.

Siekdamas nuginčyti draudiko nurodytą įvykiui taikytiną Išmaniųjų įrenginių draudimo sutarčių nedraudžiamųjų įvykių sąlygų buvimą, pareiškėjas rėmėsi tuo, kad draudikas vadovavosi klaidingais duomenimis, kad po įvykio apdraustas telefonas buvo naudojamas. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad UAB „Tele2“, atsakydama į draudiko 2025 m. balandžio 24 d. paklausimą, draudiką 2025 m. gegužės 30 d. raštu informavo, kad apdraustas telefonas buvo užblokuotas 2025 m. balandžio 9 d. Apdrausto telefono aktyvumas įrangoje buvo fiksuotas nuo 2025 m. kovo 21 d. iki kovo 30 d. imtinai.

Kadangi UAB „Tele2“ 2025 m. gegužės 30 d. rašte buvo nurodyta, kad, pagal apdrausto telefono numerį, pareiškėjas „per laikotarpį nuo 2025 m. kovo 1 d. iki balandžio 30 d. buvo informuotas SMS pranešimais apie prisijungimą prie užsienio mobiliojo ryšio operatorių tinklų“, draudikas tyrė aplinkybes, ar apdraustas telefonas po pareiškėjo nurodyto įvykio nebuvo naudojamas. Nors draudiko surinkti įrodymai patvirtinto, kad po įvykio buvo „naudojama tik „sim“ kortelė“, tačiau šios draudiko nustatytos aplinkybės jam nesuteikė pagrindo spręsti, kad įvykio požymiai atitinka draudžiamą įvykio sąlygas.

Siekdamas pagrįsti reikalavimą pagal Išmaniųjų įrenginių draudimo sutarties sąlygas išmokėti draudimo išmoką, pareiškėjas nepagrįstai rėmėsi aplinkybėmis, kad draudikas turi išmokėti draudimo išmoką dėl įvykio administravimo metu pateikto klaidingo vertinimo, kad pareiškėjas po įvykio naudojo apdraustą telefoną. Draudiko nustatyti duomenys apie apdrausto telefono „sim“ kortelės po įvykio naudojimą negali pagrįsti pareiškėjo nurodytų aplinkybių, kad draudikas nepagrįstai vadovavosi Pažymos duomenimis, kurie nepatvirtina apdrausto telefono vagystės plėšimo būdu, jo pagrobimo arba telefono atviros vagystės (vagystės viešoje vietoje) fakto.

Šiame kontekste papildomai pažymėtina, kad nors surinkti duomenys negalėjo patvirtinti draudiko teiginių, kad pareiškėjas galimai suteikė klaidingą (melagingą) informaciją apie įvykį, tačiau draudikas atsiliepiame į pareiškėjo kreipimąsi atkreipė dėmesį į tai, kad pagrįstų abejonių dėl pareiškėjo sąžiningumo kelia nustatyti duomenys, kad apdrausto telefono „sim“ kortelė buvo išimta prieš pat įvykį. Draudikas taip pat nurodė, kad abejonių kelia ir duomenys, kad į ryšio operatorių dėl apdrausto telefono blokavimo pareiškėjas kreipėsi tik praėjus šešioms dienoms po įvykio. Be to, prieš įvykį pareiškėjas telefoną apdraudė penkiose draudimo įmonėse, ir tai nėra įprasta praktika, draudėjui siekiant apdrausti mobiliojo ryšio telefoną kelionėje.

Vertinant pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kad draudikas pagal su pareiškėju sudarytas draudimo sutartis privalėjo vykdyti sutartinius įsipareigojimus, nes jam buvo pateikta visa būtina informacija, pažymėtina, kad vien tik pareiškėjo nurodyta informacija, kad apdraustų daiktų vagystė įvyko kelionės Kuboje metu, negali patvirtinti, kad įvykis atitinka Kelionių ir Išmaniųjų įrenginių draudimo sutarčių draudžiamųjų įvykių sąlygas ir negali nuginčyti Pažymoje nurodytų duomenų teisingumo bei teisinio vertinimo.

Pažymoje nėra nurodyta jokių duomenų apie tikslią įvykio vietą, taip pat nėra informacijos apie įvykdytą apdraustų daiktų plėšimą ar vagystę įvykdžiusiems asmenims panaudojus prieš pareiškėją fizinį ir psichologinį smurtą. Priešingai, Pažymoje yra nurodyta, kad pareiškėjas pastebėjo praradęs apdraustą telefoną ir žiūronus vaikščiodamas Havanos gatvėmis ir dalindamas dovanas vaikams. Pareiškėjas nežino, kurioje konkrečiai Havanos gatvėje apdrausti daiktai galėjo būti prarasti.

Pažymėtina, kad Pažymoje nurodytos įvykio aplinkybės atitinka Kelionių draudimo taisyklių 86 ir 87 punktų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas. Be to, įvykio požymiai atitinka

⁹ CPK 192 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad prieš liudytojų teismo posėdyje apklausą teismas nustato liudytojo tapatybę, išaiškina liudytojo teises ir pareigas bei atsakomybę už priesaikos sulaužymą ir kitų liudytojo pareigų nevykdymą ar netinkamą vykdymą. CPK 192 straipsnio 4 dalyje nustatyti reikalavimai liudytojo teikiamai priesaikai, nurodant priesaikos tekstą ir kt.

Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklių 21 punkto sąlygas, pagal kurias draudimo išmoka nėra mokama, apdraustajam nežinant tikslių apdrausto išmaniojo įrenginio praradimo aplinkybių ir nežinant įrenginio praradimo vietos. Nors Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklių 21 punkte taip pat yra nurodyta, kad atviros¹⁰ vagystės atveju draudimo išmoka yra mokama, tačiau, kaip minėta, Pažymos duomenys ir kiti pareiškėjo draudikui pateikti įrodymai negali pagrįsti jo nurodytų aplinkybių, kad apdrausti daiktai buvo prarasti viešojo vietoje įvykdytos vagystės metu.

Reikšmingais pripažintini ir duomenys, kad Pažymoje nebuvo nurodyta, kad Kubos policijos pareigūnai kartu su pareiškėju nuvyko į įvykio vietą. Priešingai, Pažymoje akcentuojama, kad įvykio vieta nežinoma. Pažymoje teigiama, kad pareiškėjas į Kubos policiją kreipėsi tik dėl įvykio užfiksavimo. Kadangi Lietuvos bankui nebuvo pateikta duomenų, galinčių paneigti Pažymoje nurodytas aplinkybes, nėra pagrindo spręsti, kad draudikas negali vadovautis Pažymoje nurodytais duomenimis apie draudimo sutartyse nurodytus nedraudžiamųjų įvykių požymius atitinkančio įvykio aplinkybes.

Vertinant pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kad nors pareiškėjas draudikui buvo pateikęs visą draudimo išmokoms dėl įvykio išmokėti būtiną informaciją, tačiau draudikas nevykdė savo įsipareigojimų pagal draudimo sutartį, pažymėtina, kad kasacinis teismas Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnyje įtvirtintų draudiko įvykio tyrimo veiksmų ir pareigų nuostatas įtvirtinančioje aiškinimo praktikoje¹¹ atkreipė dėmesį į Draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 ir 3 dalis, kuriose nustatyta, kad draudikas privalo tirti aplinkybes, būtinas draudžiamąjį įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas.

Draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo; atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos. Kasacinis teismas pabrėžė, kad, siekiant užtikrinti nurodytą Draudimo įstatymo reikalavimų įgyvendinimą, Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 dalyje nustatytos draudėjo, naudos gavėjo ir nukentėjusio trečiojo asmens pareigos. Šie draudimo teisinių santykių dalyviai privalo pateikti draudikui visus turimus dokumentus ir informaciją apie draudžiamąjį įvykio aplinkybes ir pasekmes, būtinus nustatant draudimo išmokos dydį; draudiko reikalavimu šie asmenys taip pat privalo pateikti būtinus nustatant draudimo išmokos dydį dokumentus apie draudžiamąjį įvykio aplinkybes ir pasekmes, kuriuos jis turi teisę gauti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Remdamasis nurodytu teisiniu reglamentavimu, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas konstatavo, kad minėtos Draudimo įstatymo nuostatos įtvirtina draudiko pareigą, pasinaudojant jam suteiktomis teisėmis, nustatyti draudžiamąjį įvykį ar jo nebuvimą, kitas draudimo išmokai mokėti reikšmingas aplinkybes, o kitiems draudimo santykių dalyviams nustato pareigą pateikti draudikui visus turimus draudimo sutartyje nurodytus ir draudiko reikalaujamus dokumentus bei informaciją. Dėl to, kilus šalių ginčui dėl pirmiau nurodytų aplinkybių, lėmusių draudiko atsisakymą mokėti draudimo išmoką, draudikas turi pareigą pateikti duomenis, pagrindžiančius jo sprendimą nemokėti draudimo išmokos, o kiti draudimo santykių dalyviai, juos ginčydami, privalo pateikti jų argumentus ir nurodomas aplinkybes patvirtinančius įrodymus¹².

Remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, nustatyta, kad draudikas, vykdydamas Draudimo įstatymo 98 straipsnyje nustatytas pareigas ir nemokėdamas draudimo išmokos, neįsitikinęs draudžiamąjį įvykio buvimu, 2025 m. balandžio 23 d. raštu kreipėsi į Pažymą parengusią policijos komisariatą. 2025 m. balandžio 23 d. rašte buvo prašoma suteikti informaciją, kada pareiškėjas kreipėsi į policiją, ar yra nustatyta tiksli įvykio data, taip pat kokie prarasti daiktai buvo nurodyti pareiškėjo policijos pareigūnams pateiktame pranešime. Draudikas Kubos policijos pareigūnų taip pat prašė nurodyti, ar yra nustatyta tiksli įvykio vieta ir nusikaltimą įvykdę asmenys, taip pat ar nėra tiriama galima versija dėl pareiškėjo melagingo pranešimo apie įvykį.

Pažymėtina, kad Kubos policijos pareigūnų atsakymas į draudiko 2025 m. balandžio 23 d. raštu pateiktą paklausimą draudiko taip ir nebuvo gautas. Vis dėlto, atsižvelgiant į draudiko atliktus įvykio administravimo veiksmus ir tyrimo metu gautų įrodymų vertinimą, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai, vadovaudamasis Draudimo įstatymo 98 straipsnio nuostatomis, draudžiančiomis draudikui mokėti draudimo išmoką, neįsitikinus draudžiamąjį įvykio buvimu, atsisakė pareiškėjui dėl įvykio mokėti draudimo išmoką.

¹⁰ T. y. įvykdytos viešojo vietoje.

¹¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. kovo 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-117-686/2017.

¹² CPK 12 ir 178 straipsniai.

Atsižvelgiant į Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1–3 dalyse įtvirtintas draudimo sutarties šalių pareigas įvykus įvykiui, taip pat kasacinio teismo suformuotą minėtų teisinių santykių, kilus civilinio pobūdžio ginčui, aiškinimo ir taikymo praktiką, pažymėtina, kad draudikas įrodymais pagrindė sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Pareiškėjas, ginčydamas draudiko sprendimą, nepateikė jokių objektyvių įrodymų, nuginčijančių Pažymos duomenis apie Kelionių ir Išmaniųjų įrenginių draudimo taisyklėse įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių požymius atitinkančias įvykio aplinkybes.

Remiantis nustatytomis aplinkybėmis ir Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumos vertinimu, darytina išvada, kad pareiškėjo draudikui keliami reikalavimai pagal Kelionių ir Išmaniųjų įrenginių draudimo sutartį įvykį pripažinti draudžiamuoju ir dėl įvykio išmokėti draudimo išmokas yra atmetini kaip nepagrįsti.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis